

Jānis Cimze un "Dziesmu rota"

1. Dziedi latviešu tautasdziesmu "Nu ardievu, Vidzemīte!"! Šai tautasdziesmai apdari veidojis **Jānis Cimze** un dziesma tika dziedāta **Pirmajos** (1873), **Otrajos** (1880) un **Trešajos** (1888) **Vispārējos latviešu dziesmu svētkos**.

NU ARDIEVU, VIDZEMĪTE !

Latviešu tautasdziesma

Brašā solī

I. Nu ar dievu, Vidzemīte, nebūšu vairs šai zemē,
neiešu vairs savā valā, cieņa durvis virināt.

<p>2. Kad, māmiņa, tu redzētu, Kā pušķoja tav' dēliņ', Tad tu vairs neraudātu Sava dēla auklējum'.</p>	<p>3. Uzvilks kara mētelīti, Uzliks kara cepurīti, Apjozis ar zobentiģu, Cels uz stalta kumeliņ'.</p>	<p>4. Dziedādami, spēlādami, Ienaidniekus uzvarēs, Dziedādami, spēlādami, No kariņa mājās nāks.</p>
--	---	---

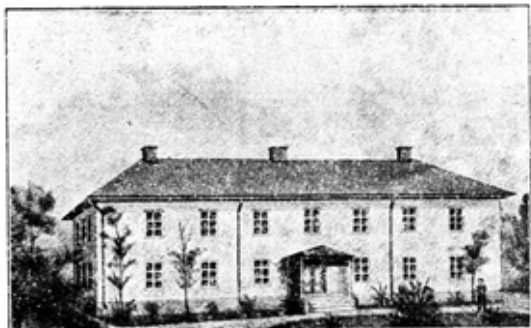
1.1. Dziedi vienu no populārākajām J. Cimzes tautasdziesmu apdarēm "Rīga dimd"! Noklausies to Latvijas Radio kora ieskaņojumā! Padomā un uzraksti, kas, tavuprāt, nosaka šīs tautasdziesmas apdares popularitāti!

1.2. Izlasi ziņas un pasvītro tās tautasdziesmas, kuru melodijas tu zini!

1873. gada I Vispārējos latviešu dziesmu svētkos skanēja šādas Jāņa Cimzes tautasdziesmu apdares – "Rīga dimd", "Nu ardievu, Vidzemīte!", "Saules meita kroņus pina", "Karavīri bēdājās" un "Jāņu dziesma" (četrus melodiju virkne), kā arī Cimzes brāļa Dāvida Cimzes tautasdziesmu apdares "Kas tie tādi, kas dziedāja", "Kur mājā mana meitiņa", "Maza biju, neredzēju" un "Līgo laiva uz ūdeņa".

Jānis Cimze bija pirmais, kurš uzsāka latviešu tautasdziesmu vākšanas procesu. Cimzes apkopotā "Dziesmu rota" bija pirmā dziesmu grāmata, kura deva iespēju izveidot repertuāru korim un palīdzēja sagatavot **I Vispārējos latviešu dziesmu svētkus**. Dziesmu rotai ir divas daļas: **1. "Dārza puķes"** (ietver klasiku dziesmas), **2. "Lauku puķes"** (apkopotas un apdarinātas latviešu tautasdziesmas).

2. Izlasi ziņu! Sameklē informāciju internetā un pie J. Cimzes attēla **ieraksti vismaz (bez minētajiem) četru personību uzvārdus, kuras ir mācījušās Jāņa Cimzes vadītajā Vidzemes draudzes skolu skolotāju seminārā!** Kāda ir bijusi viņu nozīme Vispārējo latviešu dziesmu svētku sagatavošanā?

Jāņa Cimzes vadītais **Vidzemes skolotāju seminārs** Valkā (1853–1890). Mūsdienās Valkas Novadpētniecības muzejs.

Vidzemes draudzes skolu skolotāju seminārs Valmierā tika atklāts 1839. gadā, 1853. gadā tas tika pārcelts uz semināra vajadzībām celtu ēku Valkā, kur tas darbojās līdz 1890. gadam. Skolotāju seminārā Valmierā un Valkā Jānis Cimze sagatavojis 431 tautskolotāju – diriģentu, kuri aktīvi organizēja un vadīja korus, jo seminārā paralēli citiem priekšmetiem apguva dziedāšanu, vijoles un ērģeļspēli, harmonijas mācību. Seminārā ir mācījušies Apsīšu Jēkabs, Auseklis, Jēkabs Zvaigznīte, Jānis Sērmūklis un...

2.1. “Ielūkojamies laikā, kad Valkā darbojās Jāņa Cimzes vadītais skolotāju seminārs!”! Noklausies raidījumu! Kāda nozīme bija mūzikai Cimzes vadītajā skolotāju seminārā? No kurienes tika aizgūta ideja par pozitīvo attieksmi pret mūziku un dziedāšanu? Kāda vēsturiskā situācija bija Latvijā 19. gs.? Kādā valodā notika mācības un kāpēc?

2.2. Izvēlies kādu personību, kura ir mācījusies Jāņa Cimzes vadītajā Vidzemes skolotāju seminārā! Apkopo informāciju par šīs personības ieguldījumu latviešu mūzikas kultūras veidošanās procesā! Sāko pētījumu varēsi turpināt, apgūstot nākamo tematu par dziesmu svētku tradīcijas aizsākumu Latvijā 19. gadsimtā!